

# STAROSTLIVOSŤ O NADANÝCH A TALENTOVANÝCH ŽIAKOV PIARISTICKÉHO GYMNÁZIA SV. JOZEFA KALAZANSKÉHO SO ZAMERANÍM NA SOČ

MONIKA GREGUŠOVÁ

## ABSTRAKT

*V našej práci popisujeme starostlivosť o talentovanú mládež Piaristického gymnázia sv. Jozefa Kalazanského v Nitre v oblasti Stredoškolskej odbornej činnosti (SOČ) za obdobie piatich rokov, v školských rokoch 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012. Cieľom práce bolo zhodnotiť prácu s talentovanou mládežou na Piaristickom gymnázium sv. Jozefa Kalazanského v Nitre so zameraním na SOČ za obdobie piatich rokov - v školských rokoch 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012. Porovnať zapojenosť žiakov do jednotlivých ročníkov SOČ ( 30. – 34 .) ako aj zhodnotiť dosiahnuté výsledky v SOČ za sledované obdobie.*

*Výsledkami práce sú štatistické údaje o zapojenosti žiakov, prác a úspechov na krajskej a celoslovenskej prehliadke SOČ. Zo štatistiky môžeme konštatovať, že najviac žiakov (13) sa do SOČ zapojilo v školskom roku 2010/2011. V tomto školskom roku sa na celoslovenskom kole umiestnila jedna práca na prvom mieste, čo hodnotíme ako najväčší úspech za sledované obdobie. Úspešný bol aj školský rok 2011/2012, v ktorom zo siedmych prác až tri postúpili do celoslovenského kola, jedna práca sa na celoslovenskom kole umiestnila. Naopak, najslabší bol školský rok 2007/2008. Do súťaže sa zapojila len jedna žiačka s jednou prácou.*

## 1 ÚVOD

*„Prvé pokusy o racionálne vysvetlenie nadania sú známe už zo staroveku. Z hľadiska etymológie sú termíny nadanie a talent rovnoznačné. Psychológovia najčastejšie skúmali intelektové (rozumové) nadanie. Tvorí ho komplex vlastností, ktoré vo vzájomnej súčinnosti regulujú vykonávanie náročných intelektových činností. „ (Dočkal a kol., 1987).*

Čo to teda nadanie je? Odpoveď dáva Dočkal vo svojej publikácii Talent nie je dar (1986): *„Nadanie je výsledkom vývinu, ktorý prebieha v konkrétnom prostredí, a je ovplyvňované výchovou. Vývin je*

*závislý od toho, aké vlohy človek zdedil a ako ich rozvíja v činnosti. V tomto zmysle je nadanie nielen dôsledkom, ale aj predpokladom vývinu. Nadanie závisí od biologických (dedičnosť), sociálnych (výchova), ale i psychologických zákonitostí, predovšetkým od aktivity jednotlivca. Podľa najnovších názorov odborníkov práve aktivita sprostredkúva vo vývine človeka a jeho nadania vzájomné pôsobenie dedičnosti a prostredia., (Dočkal, 1986).*

## 2 SOČ NA ŠKOLE

Ako koordinátorka SOČ na škole pracujem od školského roku 2006/2007 (26. ročník SOČ) až doteraz. Počas tohto dlhého obdobia som mala možnosť pracovať s mnohými žiakmi, z ktorých nie všetci dosahovali vynikajúce študijné výsledky, ale môžem povedať, že boli a sú talentami. Počas svojej práce som mohla vnímať mladých, ktorí dokázali rozvinúť svoj talent v tom, čo ich zaujíma. *„Je evidentné, že človek, ktorý pracuje rád a so záujmom, vyprodukuje viac než ten, ktorého práca nebaví a nemá na ňu dostatočné predpoklady.“ (Dočkal, 1986).*

Práve Stredoškolská odborná činnosť umožňuje podchytiť talentovaných žiakov a rozvíjať ich nadanie v rôznych odboroch, ktoré sú každoročne vyhlasované Predsedníctvom Ústrednej komisie SOČ. *„Ak budeme vedieť zabezpečiť, aby každý človek mohol rozvíjať svoj talent a venovať sa činnosti, ktorá ho zaujíma, ktorá mu prináša uspokojenie, pomôžeme tým nielen seberealizácii jednotlivca, ale aj realizácii úloh celej spoločnosti.“ (Dočkal, 1986).*

V rámci svojej práce koordinátorky SOČ na našej škole každoročne propagujem SOČ formou nástenky, výstavného panela, hlásenia v školskom rozhlase, na webovej stránke školy (<http://www.pgjknr.sk/sk/aktivity/soc/aktivity.html>). Dávam žiakom individuálne inštrukcie k písaniu práce SOČ a konzultujem s nimi prípadné otázky. Pravidelne na škole organizujeme školské kolo SOČ, ktoré má medzi žiakmi veľkú obľubu. Na školské kolo prichádzajú povzbudiť súťažiacich aj ich spolužiaci. Žiakov, ktorí rozvíjajú svoje nadanie prostredníctvom SOČ každoročne ocení uznaním a vecnými cenami aj pani riaditeľka školy. Po každom školskom kole, spolu so žiakmi, posielame postupujúce práce do krajského kola SOČ. O úspechoch našich žiakov vo vyšších súťažných kolách informujeme aj verejnosť formou webovej stránky školy (<http://www.pgjknr.sk/sk/aktivity/soc/aktivity.html>).

Teší nás, ak po rokoch žiaci prídu do školy a majú pekné spomienky na SOČ, ktorá im pomohla nadobudnúť zručnosti vo vystupovaní, v odbornej publikácii a mnohým dopomohla aj na vysokú školu.

### 2.1 30. ROČNÍK SOČ ( 2007/2008 )

V jubilejnom 30. ročníku súťaže úspech zaznamenala Lucia Urbanová so svojou prácou *„Floristický výskum a mapovanie súčasného stavu prírodnej pamiatky Nitriansky dolomitový lom“* v odbore Biológia. Tento úspech bol o to cennejší, že práca bola v školskom roku 2007/2008 jedinou súťažnou prácou vytvorenou žiakmi našej školy. V krajskom kole sa umiestnila na 2. mieste a postúpila do celoslovenského kola, v ktorom získala certifikát za účasť (obr. 1).



Obr. 1 Obhajoba Lucie Urbanovej v školskom kole (Gregušová, 2008)

### 2.2 31. ROČNÍK SOČ ( 2008/2009 )

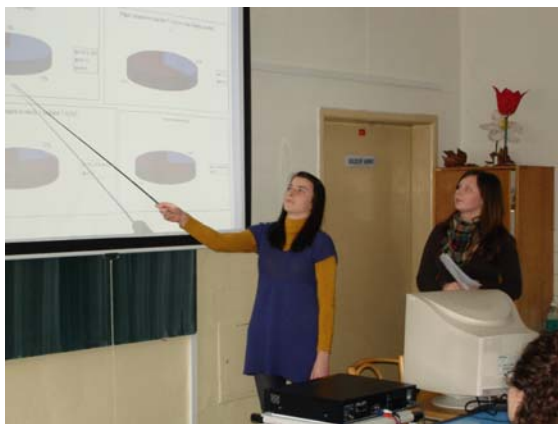
Do 31. ročníka SOČ sa na škole zapojili šiesti študenti v odboroch Pedagogika, psychológia, sociológia (jedna práca ), História, politológia, filozofia, právne vedy (jedna práca ), Matematika, fyzika, informatika (jedna práca ), Zdravotníctvo (jedna práca, vytvoril ju autorský kolektív troch žiakov Jozef Serafín a kol.). Práve táto práca s názvom „Parodontitída a zubná hygiena“ postúpila do celoslovenského kola (obr. 2 ).



Obr. 2 Krajské kolo 31. ročníka SOČ ( Gregušová, 2009 )

### 2.3 32. ROČNÍK SOČ ( 2009/2010 )

V tomto ročníku súťažilo sedem žiakov so šiestimi prácami, z nich päť postúpilo do krajského kola, kde žiaci získali pri obhajobe svojich prác vynikajúce výsledky. V školskom roku 2009/2010 žiaci súťažili v odboroch Zdravotníctvo (jedna práca), Matematika, fyzika, informatika (jedna práca), Chémia, potravinárstvo (jedna práca, prácu vytvorili dve žiačky), Problematika voľného času (jedna práca), Geovedy (geografia, geológia, geodézia) (jedna práca). Práca Paulíny Nedelkovej, Kristíny Laukovej „Obezita a mladá generácia“ v odbore Zdravotníctvo postúpila do celoslovenského kola (obr. 3)



Obr. 3 Začiatky v školskom kole (Gregušová, 2010)

### 2.4 33. ROČNÍK SOČ ( 2010/2011 )

Do súťaže sa zapojilo 13 žiakov, ktorí úspešne obhájili svoje práce v súťažných odboroch Matematika, fyzika (jedna práca), Biológia (jedna práca), Pôdohospodárstvo a životné prostredie (tri práce), História, politológia, právne vedy (jedna práca), Pedagogika, psychológia, sociológia (dve práce). Spolu sa do 33. ročníka zapojilo 12 žiakov. Tento ročník bol mimoriadne úspešný. Žiačka Zuzana Hanusová (obr. 4) so svojou prácou „*Makroskopické hodnotenie obsahu účinných látok v ľubovníku bodkovanom*“ v odbore Biológia postúpila do celoslovenského kola, kde sa umiestnila na 1. mieste. Pokračovala na medzinárodnej prehliadke prác ESI (EXPO SCIENCES INTENATIONAL) 2011, ktorá sa konala v Bratislave. ESI je prestížne medzinárodné podujatie, ktorého sa zúčastňuje približne 60 krajín a viac ako 1000 účastníkov z celého sveta.



Obr. 4 Zuzana Hanusová ( Gregušová, 2011 )

## 2. 5 34. ROČNÍK SOČ ( 2011/2012 )

Do 34. ročníka sa zapojilo desať žiakov. Zastúpené boli súťažné odbory: Biológia (jedna práca), Zdravotníctvo (jedna práca), Pôdohospodárstvo a životné prostredie (jedna práca), História, politológia, právne vedy (jedna práca), Pedagogika, psychológia, sociológia (dve práce), Geovedy (geografia, geológia, geodézia) (jedna práca). V tomto ročníku až tri práce postúpili z krajského kola do celoslovenského. Spomínané práce boli v odbore Biológia „Návrh informačných tabúl v spojovacej časti nitrianskeho mestského parku“, autorkou práce bola Natália Hašpicová, Zdravotníctvo „Cesta k zdraviu vedie cez žalúdok“, autor práce bola Monika Mesárošová, Geovedy „Geografické aspekty dochádzky žiakov tretieho ročníka gymnázia“, prácu napísali Richard Sládeček, Anton Kocour. Posledná menovaná práca v celoslovenskom kole skončila na 5.mieste (obr. 5).

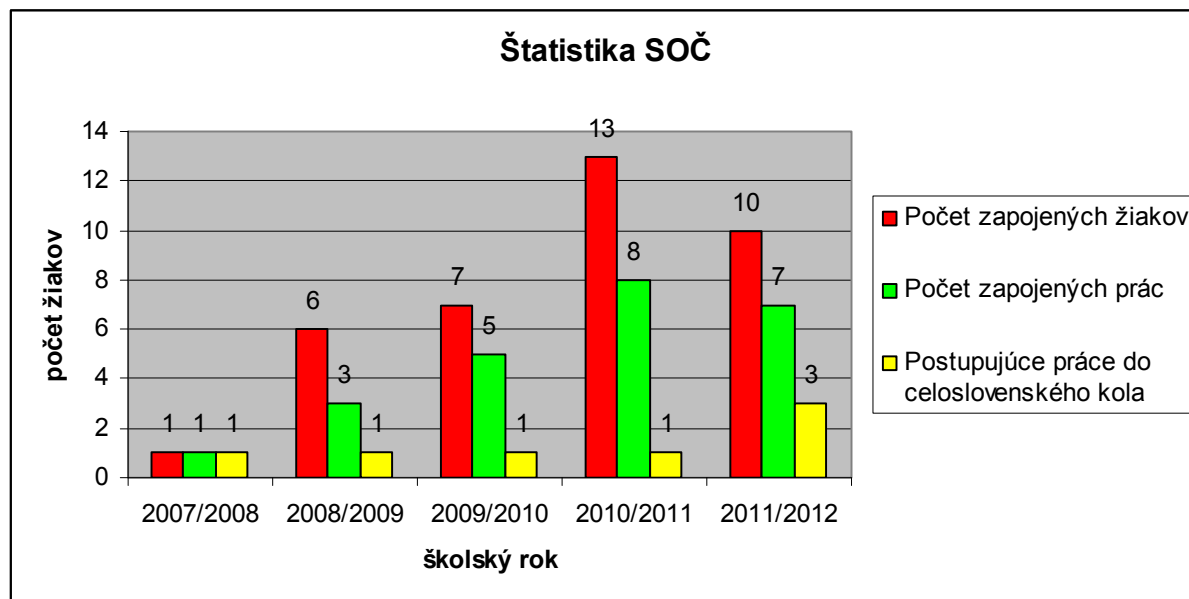


Obr. 5 Richrad Sládeček, Anton Kocour na krajskom kole SOČ (Gregušová, 2012)

## 3 VÝSLEDKY

Tab. 1 Štatistika SOČ za sledované obdobie piatich školských rokov

| Školský rok | Počet zapojených žiakov | Počet zapojených prác | Postupujúce práce do celoslovenského kola | Umiestnenie na celoslovenskom kole |
|-------------|-------------------------|-----------------------|---|------------------------------------|
| 2007/2008   | 1                       | 1                     | 1   | -                                  |
| 2008/2009   | 6                       | 3                     | 1   | -                                  |
| 2009/2010   | 7                       | 5                     | 1   | -                                  |
| 2010/2011   | 13                      | 8                     | 1   | 1. miesto                          |
| 2011/2012   | 10                      | 7                     | 3   | 5. miesto                          |



Graf. 1 Závislosť počtu zapojených žiakov a prác, postup prác do celoslovenského kola za obdobie piatich sledovaných rokov

Z tabuľky a grafu vidíme, že za sledované obdobie sa najviac žiakov (13) zapojilo do Stredoškolskej odbornej činnosti v školskom roku 2010/2011. V tomto školskom roku sa na celoslovenskom kole umiestnila jedna práca na prvom mieste, čo hodnotíme ako najväčší úspech za sledované obdobie. Veľmi úspešný bol minulý školský rok 2011/2012. Zo siedmich prác až tri postúpili do celoslovenského kola, v ktorom sa jedna práca umiestnila na bodovanom mieste. Naopak, najslabší bol školský rok 2007/2008, nakoľko sa do súťaže zapojila len jedna žiačka s jednou prácou.

## 4 ZÁVER

V práci sme zhodnotili prácu s talentovanou mládežou v oblasti SOČ za obdobie piatich rokov, od školského roku 2007/2008 až po rok 2011/2012. Môžeme konštatovať, že je potrebné podchytiť a rozvíjať talentovaných žiakov, pretože každý má na niečo nadanie. Podobný názor má aj Dočkal, ktorý tvrdí: „*Výchova talentov je ako pestovanie lesa. Výsledky sa ukážu až po rokoch. Spoločnosť potrebuje talenty, a preto nemôže len čakať, kým sa nejaký náhodou objaví. Musí mať záujem a starať sa o ich rozvíjanie a ochranu, aby ani jeden neostal nevyužitý.*“ (Dočkal a kol., 1987).

## ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Dočkal, V. 1986. Talent nie je dar. Bratislava: Smena, vydavateľstvo SÚV SZM. 1986, 140 strán,

Dočkal, V, Musil, M, Palkovič, V, Miklová, J. 1987. Psychológia nadania. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 1987, 184 strán,

<http://www.pgjknr.sk/sk/aktivity/soc/aktivity.html>

## ADRESA AUTORA

RNDr. Monika Gregušová

Piaristické gymnázium sv. Jozefa Kalazanského

Piaristická 6

949 01 Nitra

[monikagregusova6@gmail.com](mailto:monikagregusova6@gmail.com)